

Wijzigingen voor meer efficiëntie bij de kanteling van de Wmo per 1 juli 2013

Per 1 juli 2013 gaat de gemeente Nieuwkoop werken met een nieuwe Wmo-verordening volgens de principes van het VNG project De Kanteling. De nieuwe verordening heeft een heel andere opzet en indeling dan de oude verordening. Waar de oude verordening meer aanbodgericht is, is de nieuwe verordening meer gericht op de te bereiken resultaten. Hier wordt in veel mindere mate een concreet aanbod aan gekoppeld. Daardoor geeft de nieuwe verordening de ruimte om in een keukentafelgesprek met de klant tot een maatwerkoplossing te komen en zoveel mogelijk gebruik te maken van de eigen kracht van de klant en zijn/haar omgeving.

De omslag in denken van De Kanteling kun je schematisch als volgt weergeven:

Oude verordening	Nieuwe verordening
Standaardoplossingen	Maatwerk
Indiceren	Arrangeren
Aanvraag	Vraag
Recht op een voorziening	Benodigde voorziening
Aanbodgericht	Vraaggericht
Een plan per leefgebied	Eén plan voor alle leefgebieden
Individuele klant	Netwerk om de klant
Wet- en regelgeving	Ruimte voor de professional
Praten over klanten	Praten en plannen met klanten

Naast de wens om over te gaan naar een gekantelde manier van werken, ziet de gemeente Nieuwkoop zich ook geconfronteerd met bezuinigingen op het Wmo-budget door het Rijk en ontwikkelingen die de vraag naar Wmo-voorzieningen vergroten. Hier gaat het bijvoorbeeld om de vergrijzing, een toenemende zorgvraag onder de bevolking en de extramuralisering van de zorg (mensen met een zorgbehoefte blijven langer thuis wonen met ondersteuning van o.a. Wmo-voorzieningen).

Hierdoor hebben we naast de omslag naar een gekantelde werkwijze, ook wijzigingen in de verordening, het besluit en de nadere regels opgenomen om de Wmo in Nieuwkoop efficiënter uit te voeren.

Op de volgende pagina's volgt een overzicht van deze wijzigingen.

Hieronder een overzicht van deze wijzigingen met verwijzingen naar de stukken en paragrafen waar deze wijzigingen in zijn opgenomen.

Wijziging:	Te vinden in stuk:	Artikelnr:
Invoeren van een eigen bijdrage/eigen aandeel	Verordening	Artikel 22
Mogelijkheid opnemen voor verplicht digitaal beheer van Persoonsgebonden budgetten (PGB's)	Besluit en nadere regels	Besluit artikel 4 en 22, nadere regels hoofdstuk 2, afwegingskader paragraaf 1
Begrenzing aantal kilometers gebruik collectief vraagafhankelijk vervoer (CVV)	Besluit en nadere regels	Artikel 17 Nadere regels: resultaat 7, afwegingskader
Afschaffen van financiële tegemoetkoming gebruik eigen auto	Besluit en nadere regels	Besluit Artikel 17 Nadere regels: resultaat 7, afwegingskader
Afschaffen financiële tegemoetkoming taxikosten op grond van verblijf in AWBZ-instelling	Besluit en nadere regels	Besluit Artikel 17 Nadere regels: resultaat 7, afwegingskader
Opnemen mogelijkheid terugvorderen via PGB verstrekte vervoersvoorzieningen	Verordening, besluit, beschikkingen	Verordening: artikel 20 en 27, Besluit artikel 21
Laten vervallen aanspraak op sociale begeleiding in het Collectief Vraagafhankelijk Vervoer	Nadere regels	Resultaat 7, afwegingskader

1. Invoeren van een eigen bijdrage/eigen aandeel

Beleidsvoorstel	Juridische aspecten	Voordelen	Nadelen	Financiële gevolgen
<p>Het invoeren van de maximale eigen bijdrage bij vervoersvoorzieningen en woonvoorzieningen en het invoeren van het maximale eigen aandeel bij woningaanpassingen.</p> <p>Het bedrag waarover klanten een eigen bijdrage of eigen aandeel betalen, wordt berekend op basis van de kostprijs van de voorziening, verdeeld over de afschrijvingsperiode van de voorziening.</p> <p>De eigen bijdrage/aandeel geldt voor nieuwe klanten die na 1 juli 2013 een voorziening krijgen toegewezen.</p>	<p>Op grond van artikel 15 Wmo mogen gemeenten een eigen bijdrage/aandeel vragen voor Wmo voorzieningen (rolstoelen en CVV uitgezonderd). De maximale hoogte van deze (inkomensafhankelijke) bijdrage is vastgelegd in het landelijk besluit Wmo. Gemeenten hebben de vrijheid om geen of een lagere eigen bijdrage/aandeel te vragen, mits de afwijking van het maximum naar rato voor alle doelgroepen genoemd in het besluit Wmo gelijk is. Dit wil zeggen dat een gemeente bijvoorbeeld geen uitzondering voor alleenstaande 65-plussers mag maken. Gemeenten mogen namelijk geen eigen inkomensbeleid voeren.</p> <p>Volgens een recente uitspraak van de centrale raad mogen gemeenten de eigen bijdrage/aandeel ook vragen voor voorzieningen die reeds verstrekt zijn maar nog gebruikt worden,</p>	<p>De eigen bijdrage/eigen aandeel benadrukt de eigen verantwoordelijkheid van de aanvrager. De aanvrager betaalt naar draagkracht mee aan een voorziening. Mensen met een hoog inkomen betalen maximaal de kostprijs van de voorziening.</p> <p>Door de invoering van een eigen bijdrage/eigen aandeel ontstaat een drempel voor het aanvragen van voorzieningen. De ervaring bij andere gemeenten is dat mensen soms afzien van een aanvraag als ze (een deel van) de voorziening zelf moeten betalen, of sneller een reeds verstrekte voorziening inleveren als ze er geen gebruik van maken.</p> <p>De helft van de aanvragers van een Wmo voorziening ontvangt ook een voorziening uit de AWBZ. De eigen bijdrage AWBZ is gelijk aan de maximale eigen bijdrage/aandeel voor de Wmo. Mensen betalen voor AWBZ en Wmo</p>	<p>Een deel van de klanten betaalt al de maximale eigen bijdrage voor hulp bij het huishouden, waardoor de financiële opbrengst van de maatregel tegen kan vallen.</p> <p>De eigen bijdrage/aandeel voor mensen met een laag inkomen (grens verzamelinkomen afhankelijk van doelgroep € 16.257,-- tot € 28.733,--) ligt tussen € 18,60 en € 26,60 per 4 weken. Het vaker vragen van een eigen bijdrage/aandeel kan ertoe leiden dat mensen vaker een beroep doen op bijzondere bijstand, wat leidt tot een financieel waterbedeffect.</p>	<p>Dit is moeilijk precies te berekenen.</p> <p>De gemiddelde eigen bijdrage per klant voor hulp bij het huishouden bedroeg in 2011 € 550,- per jaar. Bij voorzieningen met een andere kostprijs kan dit anders liggen. Als een klant meerdere voorzieningen gebruikt betaalt de klant nooit meer dan 1 keer de maximale bijdrage.</p> <p>In het afgelopen jaar had 2/3 deel van de Nieuwkoopse klanten die een eigen bijdrage betaalden voor hulp in het huishouden, zo'n laag verzamelinkomen dat zij de minimale eigen bijdrage betaalden. In dat geval is de grens van de maximale eigen bijdrage al snel met 1 voorziening bereikt. Van april t/m december 2012 ontvingen 88</p>

	<p>maximaal met terugwerking over een periode van twee jaar.</p>	<p>voorzieningen samen niet meer dan één keer de maximale eigen bijdrage, waarbij de eigen bijdrage/aandeel Wmo vóór gaat. De helft van de aanvragers is de eigen bijdrage, als de gemeente deze niet vraagt voor de Wmo, sowieso al (deels) aan de AWBZ kwijt.</p> <p>Mensen met een minimuminkomen kunnen als zij verzekerd zijn via de collectieve ziektenkostenverzekering van de gemeente hun eigen bijdrage/aandeel terugkrijgen via de verzekering. In sommige gevallen kunnen zij een beroep doen op de bijzondere bijstand.</p> <p>Bijna alle gemeenten met een gekantelde Wmo-verordening hanteren de maximale eigen bijdrage/aandeel.</p> <p>Het Rijk kort op het Wmo budget in het gemeentefonds vanwege de mogelijkheid tot het heffen van een eigen bijdrage/aandeel.</p>		<p>klanten 1 of meerdere voorzieningen waarvoor vanaf 1 juli 2013 een eigen bijdrage gaat gelden. 57 klanten (65%) ontvingen één voorziening. 22 klanten (25%) ontvingen één of meerdere voorzieningen én hulp bij het huishouden. 9 klanten (10%) ontvingen meerdere voorzieningen waarvoor een eigen bijdrage gaat gelden.</p> <p>Er vanuit gaande dat de kostprijs van de meeste woon- en vervoersvoorzieningen minimaal gelijk is de kostprijs voor hulp bij het huishouden, en deze percentages doortrekkend naar een periode van een jaar, is de schatting dat de heffing van eigen bijdragen ongeveer € 48.000,-- op kan leveren. $(€ 550,-- \times (57 + 9 \times 1,33)) = € 48.400,--$</p>
--	--	---	--	--

				<p>Een hogere eigen bijdrage/aandeel kan wel leiden tot een groter beroep op bijzondere bijstand.</p> <p>Indirect zou het heffen van een eigen bijdrage/aandeel kunnen leiden tot een verminderde vraag naar Wmo-voorzieningen.</p>
--	--	--	--	---

2. Mogelijkheid opnemen voor verplicht beheer van Persoonsgebonden budgetten (PGB's)

Beleidsvoorstel	Juridische aspecten	Argumenten Voor	Argumenten Tegen	Financiële gevolgen
<p>In het Wmo besluit een mogelijkheid opnemen om het beheer van alle PGB's verplicht via de Sociale Verzekeringsbank te laten verlopen.</p> <p>De Sociale Verzekeringsbank (SVB) biedt gemeenten een nieuwe service aan om het gehele beheer van PGB's inclusief uitbetalingen en loonstroken over te nemen.</p> <p>Nu zijn klanten nog zelf verantwoordelijk voor het beheren van het PGB en het uitbetalen van hun zorgverlener. In de nieuwe situatie zou de gemeente het PGB rechtstreeks overmaken naar de SVB. De klant stuurt maandelijks een overzicht van de gewerkte uren van de zorgverlener naar de SVB. De SVB betaalt de zorgverlener maandelijks uit. De SVB keert niet meer uit dan is toegekend en stort na het einde van het jaar het niet-bestede budget terug naar de gemeente. Voordelen voor de gemeente zijn minder administratieve werkzaamheden rond de PGB's en geen terugvorderingsprocedures.</p> <p>De voor- en nadelen in de praktische uitvoering van deze werkwijze moeten nog verder worden uitgezocht. Het voorstel is de mogelijkheid voor verplicht digitaal beheer van PGB's vast in het Wmo-besluit op te nemen. Dan hoeft deze niet gewijzigd te worden bij invoering van de service.</p>	<p>De gemeente kan het verplichte beheer in het Wmo besluit opnemen.</p> <p>De klant moet wel een verklaring tekenen dat hij/zij akkoord gaat met het verstrekken van gegevens over de besteding van het PGB door de SVB aan de gemeente.</p>	<p>Minder administratieve rompslomp voor de klant.</p> <p>Zorgverleners kunnen kiezen of zij zelf afdracht van loonheffing regelen, of dat de SVB dit voor hen doet.</p> <p>De gemeente is minder personeelscapaciteit kwijt aan de verantwoording, facturering en terugvordering van PGB's.</p> <p>Nu mogen PGB-houders maximaal € 250,- vrij besteden (aan iets anders uitgeven dan de zorg zelf), omdat de administratieve lasten van het terugvorderen van kleine bedragen hoger waren dan de opbrengsten. Met de automatische terugstorting van niet-bestede budget is dit niet meer aan de orde en bespaart de gemeente deze kleine bedragen.</p> <p>De drempel om met een PGB te frauderen wordt hoger.</p> <p>Door digitaal beheer eventueel te verplichten hanteert de gemeente 1 werkwijze, wat het meest efficiënt is voor de organisatie.</p>	<p>De SVB vraagt een financiële bijdrage voor deze dienstverlening.</p>	<p>Voor deze dienstverlening betaalt de gemeente c.a. € 5.000,- per jaar extra aan de SVB.</p> <p>Het vrij te besteden bedrag van € 250,- voor ruim 30 PGB-houders vervalt, dit leidt tot een maximale besparing van € 7.500,-.</p> <p>De gemeente is daarnaast minder personeelsuren kwijt aan verantwoording, facturatie en terugvordering van PGB's.</p>

3. Begrenzing aantal kilometers gebruik collectief vraagafhankelijk vervoer (CVV)

Beleidsvoorstel	Juridische aspecten	Argumenten Voor	Argumenten Tegen	Financiële gevolgen
<p>Het begrenzen van het aantal te reizen kilometers per jaar tot 400 zones (gemiddeld 1800 – 2000 kilometer).</p> <p>In gevallen waarin van te voren duidelijk is dat een klant een specifieke vervoersbehoefte heeft waarvoor hij/zij veel kilometers moet afleggen, kan het aantal te reizen kilometers meer dan 1500 – 2000 bedragen. Bij een kleine vervoersbehoefte kunnen minder dan 1500 kilometers per jaar worden toegekend.</p> <p>Holland Rijnland is de nieuwe aanbieder van het CVV vanaf 2013. Er zijn al gemeenten in de regio Holland Rijnland die werken met een begrenzing van het aantal kilometers. In een systeem wordt bijgehouden hoeveel kilometers klanten al verbruikt hebben.</p>	<p>Binnen de Wmo hebben mensen recht op 1500-2000 te reizen kilometers per jaar. Meer kilometers hoeven gemeenten wettelijk gezien niet te vergoeden.</p>	<p>Het CVV is een dure voorziening voor gemeenten, (klanten betalen een bijdrage ten hoogte van het OV-tarief, de daadwerkelijke kosten liggen een stuk hoger), dit is een manier om het gebruik ervan in te perken.</p> <p>Een deel van de gemeenten werkt al met dit systeem. De nieuwe gemeente Alphen gaat ook een kilometerbegrenzing invoeren.</p> <p>Doordat andere gemeenten al kilometerbeperking toepassen is de maatregel makkelijk te organiseren (Wmo-consulenten kunnen het maximaal aantal zones invoeren in het systeem).</p>	<p>Mensen die voor hun mobiliteit voor een belangrijk deel afhankelijk zijn van het CVV worden mogelijk beperkt in hun bewegingsvrijheid. Voor individuele gevallen, die voor hun maatschappelijke participatie voor een belangrijk deel afhankelijk zijn van het CVV, moet een hoger aantal kilometers mogelijk zijn. Een optie is het benaderen van klanten met een hoog gebruik van CVV en hen eventueel uit te nodigen voor een keukentafelgesprek om alternatieven voor vervoer te bespreken.</p>	<p>In 2012 reedt een pashouder in Nieuwkoop gemiddeld 227 kilometer per jaar met het CVV. Kijkend naar dit getal lijkt deze maatregel financieel weinig op te leveren.</p> <p>Uit onderzoek in Alphen aan den Rijn bleek echter dat daar een klein deel van de gebruikers (10%) verantwoordelijk is voor het grootste deel van de ritten (73%) van het CVV. De rapportages van andere gemeenten in Holland Rijnland laten hetzelfde zien. Een quickscan van de rittenstaten van Nieuwkoopse klanten bevestigt dat dit ook voor Nieuwkoop geldt.</p>

4. Afschaffen van financiële tegemoetkoming gebruik eigen auto

Beleidsvoorstel	Juridische aspecten	Argumenten Voor	Argumenten Tegen	Financiële gevolgen
<p>Een aanvrager die om medische reden niet met het CVV kan reizen, kan op grond van de huidige verordening in aanmerking komen voor een financiële tegemoetkoming voor het gebruik van zijn/haar eigen auto. De volledige tegemoetkoming bedraagt momenteel €1.418 per jaar (€ 354 per kwartaal).</p>	<p>Op grond van de verordening kent de gemeente geen voorziening toe als geen sprake is van aantoonbare meerkosten voor de aanvrager, in vergelijking met de situatie vóór de beperking waarvoor de voorziening wordt aangevraagd. Meestal zal een aanvrager die zijn/haar eigen auto blijft gebruiken niet of nauwelijks extra kosten hebben ten opzichte van de situatie voor de beperking.</p> <p>De Centrale Raad van Beroep heeft bepaald dat een financiële tegemoetkoming niet voldoende hoeft te zijn om in de kosten van de eigen auto te voorzien. Gemeenten zijn dus niet verplicht de gehele kosten van de auto te financieren.</p> <p>Op grond van de verordening verstrekt de gemeente geen voorzieningen die algemeen gebruikelijk zijn. Er is discussie of een auto inmiddels niet als algemeen gebruikelijk vervoermiddel kan worden beschouwd, aangezien mensen uit alle inkomensklassen tegenwoordig auto rijden.</p>	<p>Mensen zonder beperking zijn ook verantwoordelijk voor hun eigen vervoerskosten per auto, er is geen duidelijk argument waarom dit niet voor mensen met een beperking zou gelden.</p>	<p>Omdat er nog geen jurisprudentie is over of een auto algemeen gebruikelijk is, blijft het afschaffen van de financiële tegemoetkoming een heikel punt. Een uitspraak van de Centrale Raad van Beroep zal meer duidelijkheid geven, maar is er nu nog niet.</p> <p>Mogelijk stijgt het aantal bezwaarschriften n.a.v. de beëindiging van de financiële tegemoetkoming.</p> <p>Beschikbaarheid van vervoer in Nieuwkoop blijft voor de gemeente punt van aandacht</p>	<p>In 2012 zijn 2 financiële tegemoetkomingen voor het gebruik van de eigen auto verstrekt, ten hoogste van € 1.772,32.</p> <p>Omdat een afbouwregeling getroffen moet worden zal het resultaat van de maatregel (€ 1.772,32) pas in 2014/2015 volledig zichtbaar zijn.</p>

5. Afschaffen financiële tegemoetkoming taxikosten op grond van verblijf in AWBZ-instelling

Beleidsvoorstel	Juridische aspecten	Argumenten Voor	Argumenten Tegen	Financiële gevolgen
<p>Het afschaffen van de financiële tegemoetkomingen voor taxikosten voor bewoners van AWBZ-instellingen, die gebruikt worden voor bovenregionaal vervoer.</p> <p>Momenteel ontvangen een aantal bewoners van de AWBZ-instelling Ipse de Bruggen een financiële tegemoetkoming voor het gebruik van een taxi (max. € 345 per kwartaal).</p> <p>Omdat veel bewoners familie buiten de regio hebben is in veel gevallen geen CVV toegekend, maar een financiële tegemoetkoming voor de taxi. De tegemoetkoming wordt in veel gevallen gebruikt door de ouders om hun kind op te halen of te bezoeken met de eigen auto.</p> <p>Deze tegemoetkoming wordt zonder declaratie uitbetaald. Omdat het declareren van de kosten in het verleden problemen opleverde, is de hoogte van de tegemoetkoming vooraf vastgesteld op grond van de vervoersbehoefte van de belanghebbende. De hoogte van de tegemoetkoming bedraagt 100, 75, 50 of 25 procent van de volledige tegemoetkoming.</p>	<p>Volgens de Centrale Raad van Beroep heeft de zorgplicht van gemeenten géén betrekking op de bovenregionale vervoersbehoefte van betrokkene, behalve in het geval van dreigende vereenzaming.</p>	<p>Veel cliënten van Ipse de Bruggen ontvangen een Wajong uitkering, in de Wajong uitkering zit al een component voor vervoer.</p> <p>Mensen zonder beperking zijn ook verantwoordelijk voor hun eigen vervoerskosten bij familiebezoek, er is geen duidelijk argument waarom dit niet voor mensen met een beperking zou gelden.</p>	<p>Naar verwachting stijgt het aantal bezwaarschriften n.a.v. de beëindiging van de financiële tegemoetkoming.</p>	<p>In 2013 bedragen de financiële tegemoetkomingen voor bewoners van AWBZ-instellingen in totaal ruim € 17.000,-. Het gaat om 65 klanten. Een deel van deze klanten ontvangt de vergoeding echter voor vervoer binnen de regio, omdat ze niet in staat zijn met het CVV te reizen. Voor hen blijft de vergoeding wel bestaan. Het Wmo-loket gaat onderzoeken op welke klanten deze maatregel van toepassing is.</p> <p>Omdat een afbouwregeling getroffen moet worden zal het resultaat van de maatregel pas in 2014/2015 volledig zichtbaar zijn.</p>

6. Opnemen mogelijkheid terugvorderen via PGB verstrekte vervoersvoorzieningen

Beleidsvoorstel	Juridische aspecten	Argumenten Voor	Argumenten Tegen	Financiële gevolgen
<p>Bij overlijden of verhuizing buiten de gemeente binnen de afschrijvingstermijn van de vervoersvoorziening die via een PGB verstrekt is, het resterende bedrag terugvorderen of mensen de vervoersvoorziening te laten inleveren.</p> <p>Het resterende bedrag wordt berekend aan de hand van een lineaire afschrijving van het PGB budget over zeven jaar.</p> <p>Bij verhuizing naar een andere gemeente wordt ook gekeken of de betreffende gemeente het resterende gedeelte van het PGB wil overnemen, zodat de klant de vervoersvoorziening kan behouden.</p>	<p>Terugvordering of inleveren binnen een bepaalde termijn is ook bij verstrekking via een PGB mogelijk, indien hier iets over opgenomen is in de verordening en het in de beschikking vermeld wordt.</p>	<p>Bij andere gemeenten blijkt dat in de praktijk de meeste mensen de vervoersvoorziening inleveren. Hierdoor kan de gemeente meer vervoersvoorzieningen opnieuw verstrekken en is de gemiddelde gebruiksduur van de voorzieningen langer. Dit levert een besparing in de kosten op.</p> <p>Het Rijk verplicht gemeenten hergebruik van vervoersvoorzieningen te stimuleren. Met deze verplichting volgt een landelijke korting op de integratie-uitkering in het gemeentefonds van 50 miljoen (voor Nieuwkoop c.a. € 59.000,-). Vanaf welk jaar dit in gaat is op dit moment nog onduidelijk.</p>	<p>De gemeente moet afspraken kunnen maken met haar leveranciers over het terugnemen van vervoersvoorzieningen, in depot stallen en opnieuw leveren aan nieuwe klanten. Dit is ingewikkelder bij vervoersvoorzieningen via een PGB, omdat het vaker bijzondere voorzieningen op maat betreft.</p>	<p>Tussen 1 april 2012 en 31 december 2012 verstrekte de gemeente Nieuwkoop 6 individuele vervoersvoorzieningen via een PGB. Er zijn tot nu toe geen gegevens bekend over hoe groot het aandeel klanten is dat binnen 7 jaar na verstrekking van de voorziening verhuist of overlijdt.</p>

7. Laten vervallen aanspraak op sociale begeleiding in het Collectief Vraagafhankelijk Vervoer

Beleidsvoorstel	Juridische aspecten	Argumenten Voor	Argumenten Tegen	Financiële gevolgen
<p>Vanaf 2013 wordt het CVV uitgevoerd door Regiotaxi Holland Rijnland in plaats van de Rijnstreekhopper. In het contract voor de Rijnstreekhopper was de mogelijkheid opgenomen dat Wmo-geïndiceerden tegen OV tarief begeleid kunnen worden door familie of bekenden, zonder dat hier een medische noodzaak voor aanwezig is (sociale begeleiding). In het contract voor Regiotaxi Holland Rijnland zit deze sociale begeleidingsfunctie niet. In 2013 heeft de gemeente Nieuwkoop het aanbod voor sociale begeleiding tegen meerkosten in stand gehouden.</p> <p>Voorstel is per 2014 de aanspraak op sociale begeleiding in het CVV te laten vervallen.</p>	<p>Er is geen jurisprudentie te vinden waaruit blijkt dat de compensatieplicht om te kunnen participeren voor een cliënt zich kan uitstrekken tot de kosten van een meereizende. Er is één rechtbankuitspraak waarin wordt opgemerkt dat de compensatieplicht uitsluitend de cliënt betreft. Rechtbank uitspraken zijn echter niet maatgevend.</p>	<p>De gemeente is niet verplicht mensen zonder een beperking te compenseren in hun vervoersbehoefte.</p> <p>De landelijke bezuinigingen op de Wmo dwingen de gemeente kritischer te kijken naar haar Wmo uitgaven. Het CVV is voor Nieuwkoop binnen het Wmo budget een aanzienlijke kostenpost.</p>	<p>Sociale begeleiding vergemakkelijkt inzet van het sociale netwerk. Afschaffen van sociale begeleiding maakt het meereizen om mensen met beperkingen vrijwillig te ondersteunen (bijvoorbeeld met een bezoek aan een ziekenhuis, speciale inkopen) duurder (per zone € 2,65 in plaats van € 0,55).</p>	<p>Het geraamde budget voor sociale begeleiding in 2013 is € 8.775,-.</p> <p>In 2011 waren er 607 pashouders in Nieuwkoop, daarvan hebben er 150 (25%) een of meerdere keren een sociale begeleider meegenomen, waarvan 23 pashouders (4%) dat meer dan 10 ritten deden en 1 pashouder 43 keer.</p>